Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kahdeksas jaosto)

16 päivänä heinäkuuta 2020*

Ennakkoratkaisupyyntö – Tulliliitto – Yhteisön tullikoodeksi – Asetus (ETY) N:o 2913/92 – Tavaroiden tarkastus – Tulli-ilmoitusta koskeva oikaisupyyntö – Jälkitarkastus

Asiassa C-496/19,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Campanian alueellinen verotuomioistuin – Salernossa istuva jaosto, Italia) on esittänyt 29.9.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.6.2019, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Antonio Capaldo SpA

vastaan

Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kahdeksas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja L. S. Rossi sekä tuomarit J. Malenovský ja N. Wahl (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: M. Bobek,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Antonio Capaldo SpA, edustajinaan P. Giordano ja R. Salzano, avvocati, ja D. De Rosa,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajanaan G. Albenzio, avvocato dello Stato,

– Euroopan komissio, asiamiehinään F. Clotuche-Duvieusart, M. Salyková ja C. Sjödin,

päätettyään julkisasiamiestä kuultuaan ratkaista asian ilman ratkaisuehdotusta,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL 1992, L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 78 artiklan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asioissa, joissa asianosaisina ovat yhtäältä Antonio Capaldo SpA ja toisaalta Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno (tulli- ja monopolivirasto – Salernon tullitoimipaikka, Italia) (jäljempänä tullitoimipaikka) ja jotka koskevat ensiksi mainitun yhtiön tekemien tulli-ilmoitusten oikaisua.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tullikoodeksin 62 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Kirjalliset ilmoitukset on tehtävä tähän tarkoitukseen vahvistetun virallisen mallin mukaisella lomakkeella. Ne on allekirjoitettava, ja niissä on annettava kaikki tiedot, jotka tarvitaan tavaroille ilmoitettavaa tullimenettelyä koskevien säännösten soveltamiseksi.

2. Ilmoitukseen on liitettävä kaikki asiakirjat, jotka tarvitaan tavaroille ilmoitettavaa tullimenettelyä koskevien säännösten soveltamiseksi.”

4 Tullikoodeksin 65 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tavaranhaltijan pyynnöstä tämän on sallittava oikaista yhtä tai useampaa tulli-ilmoituksessa antamaansa tietoa sen jälkeen, kun tulliviranomaiset ovat vastaanottaneet ilmoituksen. Oikaisulla ei voida muuttaa ilmoitusta koskemaan muita kuin siinä alun perin tarkoitettuja tavaroita.

Oikaisua ei kuitenkaan voida sallia, jos sitä pyydetään sen jälkeen, kun tulliviranomaiset ovat:

a) ilmoittaneet tavaranhaltijalle aikovansa tarkastaa tavarat;

b) todenneet kyseiset tiedot epätarkoiksi; tai

c) luovuttaneet tavarat.”

5 Mainitun koodeksin 78 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tulliviranomaiset voivat viran puolesta tai tavaranhaltijan pyynnöstä oikaista ilmoitusta tavaroiden luovutuksen jälkeen.

2. Tulliviranomaiset voivat ilmoituksessa annettujen tietojen oikeellisuuden varmistamiseksi tavaroiden luovutuksen jälkeen tarkastaa kyseisten tavaroiden tuontia tai vientiä taikka näihin tavaroihin myöhemmin kohdistettavia kaupallisia toimia koskevat kaupalliset asiakirjat ja tiedot. Nämä tarkastukset voidaan suorittaa tavaranhaltijan tiloissa, ammattitoiminnan harjoittajana suoraan tai välillisesti mainituissa toimissa osallisena olevan henkilön tiloissa taikka muun mainittuja asiakirjoja ja tietoja ammattitoimintaansa varten hallussaan pitävän henkilön tiloissa. Tulliviranomaiset voivat myös tarkastaa tavarat, jos niiden esittäminen tullille on vielä mahdollista.

3. Jos ilmoituksen tarkastus tai jälkitarkastus osoittaa, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella, tulliviranomaisten on mahdollisesti annettujen säännösten mukaisesti toteutettava tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet käytettävissään olevat uudet tiedot huomioon ottaen.”

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymys

6 Pääasioiden kantaja toi vuonna 2011 Kiinasta puutarhamajoja, joista osa oli rautarakenteisia ja osa alumiinirakenteisia. Pääasioiden kantaja ilmoitti ne tullinimikkeellä 6306 12 00 00, jonka osalta on asianomaisen tavaran tapauksessa säädetty 12 prosentin tullikannasta. Pääasioiden kantaja suoritti myöhemmin lisää maahantuonteja samalla tullinimikkeellä.

7 Tullineuvontatoimiston suorittaman sisäisen tarkastuksen perusteella pääasioiden kantaja katsoi kuitenkin, ettei kyseisille puutarhamajoille annettu tullinimike ollut oikea. Pääasioiden kantajan mukaan rautarakenteiset puutarhamajat olisi pitänyt luokitella tullinimikkeeseen 7308 90 99 00, jonka osalta on säädetty tullikannasta nolla, ja alumiinirakenteiset tullinimikkeeseen 7610 90 99 00, jonka osalta on säädetty kuuden prosentin tullikannasta.

8 Pääasioiden kantaja esitti näin ollen tullitoimipaikalle kaksi pyyntöä, jotka koskivat yhtäältä sen tulli-ilmoitusten oikaisua ja toisaalta niiden määrien palauttamista, joita sen ei olisi pitänyt maksaa tulleina ja arvonlisäveroina, jos sen esittämä tullinimike olisi hyväksytty. Tullitoimipaikka hylkäsi kyseiset pyynnöt.

9 Pääasioiden kantaja riitautti päätökset, joilla kyseiset pyynnöt hylättiin, Commissione tributaria provinciale di Salernossa (Salernon maakunnallinen verotuomioistuin, Italia). Tullitoimipaikka perusteli kyseisessä tuomioistuimessa mainittujen pyyntöjen hylkäämisen yhtäältä sillä, ettei se ollut velvollinen täyttämään sille esitettyä oikaisupyyntöä, ja toisaalta sillä, että vahvistettu tullinimike oli oikea. Oikaisupyynnön osalta tullitoimipaikka korosti, että samantyyppinen maahantuotu tavara oli ollut fyysisen tarkastuksen kohteena ja ettei pääasioiden kantajaa edustava tulliedustaja ollut riitauttanut kyseistä tarkastusta.

10 Commissione tributaria provinciale di Salerno (Salernon maakunnallinen verotuomioistuin) antoi 25.2.2015 ratkaisun, jolla se hylkäsi sen käsiteltäväksi saatetun kanteen, ja toisti olennaiselta osin tullitoimipaikan esittämät argumentit. Pääasioiden kantaja valitti kyseisestä ratkaisusta Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salernoon (Campanian alueellinen verotuomioistuin – Salernossa istuva jaosto, Italia).

11 Pääasioiden kantaja on lisäksi asianosaisena kahdessa muussa oikeusriidassa, joista myös on valitettu viimeksi mainittuun tuomioistuimeen. Pääasioiden kantaja on yhtäältä valittanut 26.2.2015 annetusta ratkaisusta, joka koskee samankaltaista oikeusriitaa ja jolla Commissione tributaria provinciale di Salerno (Salernon maakunnallinen verotuomioistuin) on vastaavanlaisin sanamuodoin hylännyt sen vaatimuksen. Toisaalta tullitoimipaikka on samankaltaisessa asiassa valittanut 15.6.2015 annetusta ratkaisusta, jolla viimeksi mainittu tuomioistuin on eri kokoonpanossa sitä vastoin hyväksynyt pääasioiden kantajan kanteen.

12 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin päätti yhdistää kyseiset kolme asiaa yhteisen ratkaisun antamista varten.

13 Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (Campanian alueellinen verotuomioistuin – Salernossa istuva jaosto) on tässä tilanteessa päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Estääkö tavaroiden fyysinen tarkastus niiden maahantuonnin yhteydessä [yhteisön tullikoodeksin] 78 artiklassa tarkoitetun tullauspäätöksen oikaisemista koskevan menettelyn aloittamisen?”

Ennakkoratkaisupyynnön tutkittavaksi ottaminen

14 Italian hallitus väittää, että ennakkoratkaisupyyntö on jätettävä tutkimatta. Se väittää ensinnäkin, ettei esitetyllä kysymyksellä ole merkitystä pääasioiden ratkaisemisen kannalta. Italian hallituksen mukaan ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on nimittäin katsonut virheellisesti, ettei tullitoimipaikka ollut aloittanut oikaisumenettelyä. Italian hallitus esittää, että mainittu virasto on aloittanut kyseisen menettelyn ja tehnyt pääasioiden kantajalle vastaisen päätöksen, mutta että se ei ole katsonut, että tavaroiden fyysinen tarkastus sellaisenaan estäisi tehtyjen ilmoitusten oikaisun.

15 Italian hallitus väittää toiseksi, ettei ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin ole täyttänyt sille viran puolesta kuuluvaa velvollisuutta tarkistaa ensiksi, oliko tullitoimipaikka käyttänyt asianmukaisesti harkintavaltaansa tulli-ilmoitusten oikaisumenettelyssä.

16 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yksinomaan kansallisen tuomioistuimen, jossa asia on vireillä ja joka vastaa annettavasta ratkaisusta, tehtävänä on kunkin asian erityispiirteiden perusteella harkita, onko ennakkoratkaisu tarpeen asian ratkaisemiseksi ja onko sen unionin tuomioistuimelle esittämillä kysymyksillä merkitystä asian kannalta. Jos esitetyt kysymykset koskevat unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkintaa tai pätevyyttä, unionin tuomioistuimen on siten lähtökohtaisesti ratkaistava ne. Tästä seuraa, että unionin oikeutta koskevilla kysymyksillä oletetaan olevan merkitystä asian ratkaisemisen kannalta. Unionin tuomioistuin voi kieltäytyä ratkaisemasta kansallisen tuomioistuimen esittämän ennakkoratkaisukysymyksen ainoastaan silloin, kun on ilmeistä, että pyydetyllä unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkitsemisella ei ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen, jos kyseinen ongelma on luonteeltaan hypoteettinen taikka jos unionin tuomioistuimella ei ole tiedossaan niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, jotka ovat tarpeen, jotta se voisi antaa hyödyllisen vastauksen sille esitettyihin kysymyksiin (tuomio 16.6.2015, Gauweiler ym., C-62/14, EU:C:2015:400, 24 ja 25 kohta; tuomio 2.10.2018, Ministerio Fiscal, C-207/16, EU:C:2018:788, 45 kohta ja tuomio 19.12.2019, Dobersberger, C-16/18, EU:C:2019:1110, 18 ja 19 kohta).

17 Nyt käsiteltävässä asiassa esitetty kysymys koskee sitä, ovatko toimivaltaisten kansallisten tulliviranomaisten tekemät päätökset tullikoodeksin 78 artiklan mukaisia. Näin ollen ei ole ilmeistä, ettei pyydetyllä unionin oikeuden tulkitsemisella ole mitään yhteyttä kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian tosiseikkoihin tai kohteeseen. Olettamaa siitä, että ennakkoratkaisupyyntö on merkityksellinen, ei siten voida kumota Italian hallituksen vastaväitteillä, joilla se pyrkii kyseenalaistamaan yhtäältä asian tosiseikat, jotka ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin määrittelee omalla vastuullaan ja joiden oikeellisuuden tarkistaminen ei kuulu unionin tuomioistuimelle, ja toisaalta ennakkoratkaisupyynnön lainmukaisuuden, jonka arviointi ei myöskään kuulu unionin tuomioistuimelle.

18 Ennakkoratkaisupyyntö voidaan näin ollen ottaa tutkittavaksi.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään, onko tullikoodeksin 78 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä tulli-ilmoituksen mahdolliselle oikaisulle silloin, kun asianomainen tavara on aikaisemman maahantuonnin yhteydessä ollut ilman riitautusta sellaisen fyysisen tarkastuksen kohteena, jossa sen tariffiin luokittelu on vahvistettu.

20 Ensinnäkin on korostettava, että tullikoodeksin 78 artiklan sanamuotoon ei sisälly rajoitusta, joka koskisi tulliviranomaisten mahdollisuutta suorittaa uudelleen kyseisen artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu oikaisu tai jälkitarkastus tai sitä, miten nämä viranomaiset toteuttavat kyseessä olevan artiklan 3 kohdassa tarkoitetun tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet.

21 Toiseksi on todettava, että sekä tullikoodeksin tavoite, siltä osin kuin sillä pyritään varmistamaan siinä säädettyjen maksujen asianmukainen soveltaminen, että tullikoodeksin 78 artiklan erityinen logiikka, jonka mukaan tullioikeudellinen menettely saatetaan vastaamaan todellista tilannetta korjaamalla sisällölliset virheet ja puutteet sekä virheet sovellettavan lainsäädännön tulkinnassa, puhuvat tämän artiklan sellaista tulkintaa vastaan, että sen perusteella saataisiin yleisesti sulkea pois se, että tulliviranomaiset toteuttavat tilanteen korjaamiseksi tarvittaessa tulli-ilmoitusten uudelleentutkintoja tai muita jälkitarkastuksia (tuomio 10.12.2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

22 Toisin kuin tullikoodeksin 65 artiklassa säädetty oikaisu, jonka tavaranhaltija tekee yksipuolisesti ennen kuin tavarat on luovutettu, uudelleentutkinta tapahtuu sen jälkeen, kun tavarat on luovutettu, millä voidaan perustella se, että tulliviranomaisilla on tiettyä harkintavaltaa siltä osin, onko vaadittu oikaisu tehtävä vai ei (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2005, C-468/03, Overland Footwear, EU:C:2005:624, 66 kohta)

23 Tällä harkintavallalla on kuitenkin rajansa.

24 Ensinnäkin silloin, kun oikaisupyyntö on tehty, tulliviranomaisten on tutkittava, onko uudelleentutkinta tehtävä vai ei, ottaen huomioon muun muassa sen, onko käytännössä mahdollista arvioida sitä, onko kyseinen pyyntö perusteltu vai ei, ja kyseisen tutkinnan päätteeksi joko hylättävä tavaranhaltijan pyyntö perustellulla päätöksellä tai ryhdyttävä oikaisutarkoituksessa uudelleentutkintaan, sanotun vaikuttamatta asian mahdolliseen saattamiseen tuomioistuimen käsiteltäväksi (ks. vastaavasti tuomio 20.10.2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, 46–52 kohta).

25 Seuraavaksi on todettava, että jos tällaisessa mainittujen viranomaisten suorittamassa tutkinnassa ilmenee, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella, tulliviranomaisten on tullikoodeksin 78 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi käytettävissään olevat uudet tiedot huomioon ottaen (tuomio 10.12.2015, Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, 24 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

26 Tältä osin on korostettava, että kyseisessä 78 artiklan 3 kohdassa olevaa ilmaisua ”virheelliset tai puutteelliset tiedot” on tulkittava siten, että se sisältää paitsi aineelliset virheet ja laiminlyönnit, myös sovellettavan lainsäädännön tulkintavirheet (tuomio 20.10.2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, 63 kohta ja tuomio 10.7.2019, CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, 32 kohta). Näin ollen tulliviranomaiset eivät voi rikkomatta tullikoodeksin 78 artiklaa hylätä oikaisupyyntöä pelkästään sillä perusteella, ettei maahantuoja ole riitauttanut aikaisempaa tarkastusta.

27 Lopuksi on todettava, että kun tavaranhaltijan maksamat tuontitullit ylittävät tullit, jotka niiden maksuhetkellä olivat lain mukaiset, tarvittava toimenpide tilanteen korjaamiseksi voi olla ainoastaan liikaa kannetun määrän palauttaminen (tuomio 20.10.2005, Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, 53 kohta).

28 Edellä esitetyistä näkökohdista seuraa, ettei tavaroiden fyysinen tarkastus niiden maahantuonnin yhteydessä voi sellaisenaan olla esteenä tullikoodeksin 78 artiklassa säädetyn tulli-ilmoituksen oikaisumenettelyn aloittamiselle.

29 Esitettyyn kysymykseen on vastattava, että tullikoodeksin 78 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä siinä säädetyn tulli-ilmoituksen oikaisumenettelyn aloittamiselle silloinkaan, kun asianomainen tavara on aikaisemman maahantuonnin yhteydessä ollut ilman riitautusta sellaisen fyysisen tarkastuksen kohteena, jossa sen tariffiin luokittelu on vahvistettu.

Oikeudenkäyntikulut

30 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kahdeksas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 78 artiklaa on tulkittava siten, ettei se ole esteenä siinä säädetyn tulli-ilmoituksen oikaisumenettelyn aloittamiselle silloinkaan, kun asianomainen tavara on aikaisemman maahantuonnin yhteydessä ollut ilman riitautusta sellaisen fyysisen tarkastuksen kohteena, jossa sen tariffiin luokittelu on vahvistettu.

Allekirjoitukset